

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČSMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 24 (1979), No. 2, 110--115

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/137930>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1979

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZE ŽIVOTA JČSMF

VÝROČÍ, KTERÉ BY NEMĚLO ZŮSTAT BEZ POVŠIMNUTÍ

Jednota československých matematiků a fyziků se v období po druhé světové válce velmi rychle mění a její činnost se nejen rozšiřuje, nýbrž zároveň i prohlubuje. Pro ty, kteří pamatují Jednotu před druhou světovou válkou, je její současný vývoj ještě překvapivější, neboť Jednota před okupací a Jednota dnes mají mnoho společného, liší se však současně i v mnoha věcech zásadní povahy. V práci, starostech i radostech, které provázejí současný rozvoj JČSMF, by však nemělo být zapomenáno na ty, bez jejichž úsilí by JČSMF nebyla dnes tím, čím je.

Mezi takové pracovníky v Jednotě patří také PhDr. MILOSLAV VALOUCH, od jehož narození uplynulo 20. 8. 1978 sto let. Jeho život i dílo byly podrobně vylíčeny v článku, který vyšel v r. 1962 v Pokrocích MFA. Nebudeme zde opakovat, co tam bylo řečeno. Je však rozumné znovu připomenout, že v době, kdy u nás nebyla instituce, která by podporovala rozvoj matematických a fyzikálních věd jako např. dnes ČSAV, vyrostla Jednota právě pod Valouchovým vedením — byl ředitelem JČMF*) od r. 1915 až do své smrti v r. 1952 — v hospodářsky silnou instituci (vlastní dům, nakladatelství, knihkupectví, tiskárna Prometheus, výrobná

fyzikálních přístrojů a matematických pomůcek FYSMA), která všemi prostředky podporovala rozvoj vědecké i pedagogické práce ve všech oborech matematických a fyzikálních věd.

Zároveň s vybudováním této hospodářské základny dovedl ředitel Valouch podněcovat, organizovat a zajišťovat i činnost publikační a přednáškovou, styky se zahraničními fyziky a matematiky i společenské styky mezi členy Jednoty a v neposlední řadě také péči o dorost v oborech matematiky a fyziky.

Dr. M. Valouch byl člověk, jakým se někdy říká „typ renesanční“. Byl to však vždy Hanák od Olomouce, vzhledem drobný, suchý člověk, mrštný a pohyblivý jako jiskra, nabitý energií a dobrou náladou, obratný vyjednávač a taktik, pružný ve věcech podružných, ale tvrdý ve věcech zásadních. Byl výborným středoškolským učitelem, znamenitým vysokým úředníkem ministerstva školství a osvěty i podnikavým ředitelem mimořádné úrovně. Je škoda, že nikdo nenapsal článek, v němž by vylíčil lidské vlastnosti dr. M. Valoucha se všemi jeho lidskými klady i záporů, neboť to byl a dosud je člověk v našich poměrech zcela mimořádný.

Do vědomí naší nejširší veřejnosti se Dr. M. Valouch nesmazatelně zapsal vydáním logaritmických tabulek, které vyšly v Jednotě poprvé v 1. 1903—1904 pod názvem *Tabulky logaritmické, čtenými matematickými a fyzikálními doplněné*, znovu a znovu vydávaných (v doplněných a částečně přepracovávaných vydáních, ale vždy s původní koncepcí) a ve vědecké veřejnosti svou činností vedoucího tiskárny Prometheus, která se stala nej přednější tiskárnou pro matematickou a fyzikální sazbu u nás.

V historii Jednoty československých matematiků a fyziků zůstane jméno dr. M. Valoucha vždy zapsáno na jednom z nej přednějších míst.

Ladislav Zachoval

Literatura

- [1] FR. VESELÝ: *K desátému výročí úmrtí Milošlavy Valoucha*. Pokroky matematiky a fyziky 7 (1962), 127.
- [2] *Padesát let tiskárny Polygrafia 6*. Vyd. Polygrafia 6-Prometheus 1977.

*) Funkce ředitele byla v Jednotě zavedena od r. 1874.

VÝSLEDEK SOUTĚŽE
VĚDECKÝCH PRACÍ
MLADÝCH MATEMATIKŮ

Do soutěže vědeckých prací mladých matematiků na rok 1977, která byla vypsaná Jednotou československých matematiků a fyziků v 2. čísle časopisu Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, podali práce 4 autoři a 3 kolektivy. I. cena byla udělena:

PAVLU PUDLÁKOVI, Matematický ústav ČSAV, Jiřímu Tůmovi, fakulta jaderná a fyzikálně-inženýrská, za soubor prací:

Yeast graphs and fermentation of algebraic lattices. Coll. Math. Soc. János Bolyai, 14. Lattice Theory, Szeged 1974.

Every finite lattice can be embedded in the lattice of all equivalences over a finite set. Předběžné oznámení CMUC 18, (1977), 409—414.

II. cena byla udělena:

1. Jiřímu Adámkovi, fakulta elektrotechnická ČVUT, za soubor prací:

Automata and categories: Finiteness contra minimality. Lecture Notes in Computer Science, Springer-Verlag, 32 (1975), 160—166.

Cogeneration and minimal realization. CMUC 17 (1976), 609—614.

Cogeneration of algebras in regular categories. Bull. Austral. Math. Soc. 15 (1976), 355—370.

The algebraic structure of products and sums in a category. Coll. Math. Soc. János Bolyai, 14. Lattice Theory, Szeged 1974, 13—27.

Limits and colimits in generalized algebraic categories. Czech. Math. J. 26 (101), (1976), 55—64.

Realization theory for automata in categories. J. of Pure and Applied Algebra 9 (1977), 281—296.

On the cogeneration of algebras. Mathem. Nachrichten, (to appear).

Categorical realization theory. Studien zur Algebra und ihre Anwendungen, (to appear).

Categorical realization theory, II. Studien zur Algebra und ihre Anwendungen, (to appear).

Colimits of algebras revisited. Bull. Austral. Math. Soc., 17 (1977), 433—450.

2. Marii Demlové, fakulta elektrotechnická ČVUT, za soubor prací:

Transformations determining uniquely a monoid, II. CMUC 15 (1974), 311—333.

Transformations determining uniquely a monoid, III, Weak determinancy. CMUC 16 (1975), 549—566.

Transformations determining uniquely a monoid, IV, Weak determinancy. CMUC 16 (1975), 603—619.

On factorizations onto the bicyclic semigroup. Semigroup Forum, 15 (1977), 103—118.

3. Luďkovi Zajíčkoví, matematicko-fyzikální fakulta UK, za soubor prací:

O Baireových třídách. Čas. pěst. mat. 95 (1970), 240—241.

On the intersection of the sets of the right and left internal approximate derivatives. Czech. Math. J. 23 (98), (1973), 629—634.

On cluster sets of arbitrary functions. Fund. Math. 83 (1974), 197—217.

Sets of σ -porosity and sets of σ -porosity (q). Čas. pěst. mat. 101 (1976), 350—359.

4. Václavu Koubkovi, matematicko-fyzikální fakulta UK,

Janu Reitermanovi, fakulta jaderná a fyzikálně-inženýrská ČVUT, za soubor prací:

V. Koubek: *Sublattices of a distributive lattice,* (to appear).

V. Koubek: *Graphs with given subgraphs represent all categories.* CMUC 18 (1977), 115—127.

V. Koubek: *On categories into which each concrete category can be embedded, II.* Cahiers de topologie et géométrie différentielle, XVIII(1977), 249—269.

V. Koubek, J. Reiterman: *Automata and categories — input processes.* Mathematical Foundations of Computer Science 1975, Lecture Notes in Computer Science, 32, Springer-Verlag 1975, 280—286.

J. Reiterman: *A left adjoint construction related to free triples.* Journal of Pure and Applied Algebra, 10 (1977), 57—72.

J. Reiterman: *A more categorical model of universal algebra,* Lecture notes in Computer Science, 56, Springer-Verlag 1977, 308—313.

Čestné uznání bylo uděleno:

1. Štefanu Porubskému, Matematický ústav SAV, za soubor prací:

Generalization of some results for exactly covering systems. Matem. časopis 22 (1972), 208—214.

Natural exactly covering systems of congruences. Czechoslovak Math. J. 24 (99), (1974), 598—606.

Covering systems and generating functions. Acta Arith. 26 (1975), 223—231.

On m -times covering systems of congruences. Acta Arith. 29 (1976), 159—169.

On coverings of almost Dedekind domains, Cze-

choslovak Math. J. 26 (101), (1976), 145—153.
On exponents in arithmetical semigroups, Monatshefte für Mathematik, 84 (1977), 49—53.

Commutative semi-primary x -semigroups. Czechoslovak Math. J. 27 (102), (1977), 467—472.
Translated geometric progressions and covering system. Čas. pěst. mat. 103 (1978), 141—146.
Sums of distinct terms from a fixed sequence. Nordisk Matematisk Tidsskrift, (to appear).

On MacMahon's segmented numbers and related sequences. Nieuw Archief voor Wiskunde, 25 (1976), 403—408.

On theorems of Niven and Dressler. Math. Slovaca, 28, (1978) 243—246.

On covering systems on rings. Math. Slovaca, 28 (1978), 147—152.

2. HANĚ JIRÁSKOVÉ, Výzkumný ústav spojů,

JOSEFU JIRÁSKOVI, matematicko-fyzikální fakulta UK, za práci:

Generalized projectivity. Czech. Math. J. 103 (1978), 632—646.

2. SEMINÁŘ K ŘÍZENÍ VĚDECKÉ PRÁCE V DIDAKTICE FYZIKY

Ve dnech 27. a 28. února 1978 se sešlo v příjemném prostředí učebního střediska ministerstva školství ČSR na zámku ve Štíříně 30 vybraných pracovníků, zabývajících se vědeckou prací v didaktice fyziky, na druhém semináři k řízení vědecké práce v tomto oboru. Seminář uspořádala odborná skupina pro vědeckou práci v didaktice fyziky fyzikální pedagogické sekce JČSMF. Byly na něm zhodnoceny výsledky plnění úkolů z 1. semináře v Ládvi 1976 a byly vytyčeny další úkoly pro příští dvouleté období.

Na semináři promluvil nejprve prof. dr. E. KAŠPAR, DrSc., který se zabýval některými etickými problémy vědecké práce a otázkami výchovy vědeckých pracovníků v didaktice fyziky; vycházel přitom převážně ze svých zkušeností, jež získal při vědecké práci i v rámci činnosti jako školitel. Prof. dr. J. FUKA informoval účastníky semináře o udělených akademických titulech i vědeckých a vědeckopedagogických hodnostech od 1. 1. 1976. Některými otázkami současné situace výchovy vědeckých pracovníků v didaktice fyziky se zabýval doc. dr. M. ČERNOHORSKÝ, CSc., který uvedl ve svém referátě základní směry vývoje didaktiky fyziky. Doc. dr. J. VACHEK, CSc., souhrnně osvětlil formy spolu-

práce se zahraničními didaktiky fyziky, zejména ze socialistických zemí. Dr. I. VOLF hovořil o problematice zdrojů informací o didaktické literatuře.

2. seminář vedla a velmi bohatou diskusí řídila doc. dr. J. FENCLOVÁ, CSc.

Závěry 2. semináře k řízení vědecké práce v didaktice fyziky

Účastníci semináře konstatovali, že některé závěry z 1. semináře k vědecké práci v didaktice fyziky v Ládvi 1976 byly v podstatě již splněny, u úkolů, které mají dlouhodobější charakter, je třeba pokračovat v jejich plnění i v jejich průběžné kontrole. Referáty i diskuse, které odezněly na semináři, udaly další směr činnosti v rozvíjení didaktiky fyziky jako vědy.

1. INSTITUCIONÁLNÍ A PERSONÁLNÍ ZÁKLADNA PRO ROZVOJ VĚDECKÉ PRÁCE

Po stránce institucionální je situace v podstatě dobrá, ale je třeba rozšířit počet pracovníků pro oblast didaktiky fyziky, věnovat zvýšenou péči personálnímu obsazení příslušných institucí, což je podmínkou rozvoje vědeckého výzkumu a získání aplikovatelných výsledků, jež by přispěly ke zlepšení vyučování fyzice v ČSSR.

Vedení kabinetu pro modernizaci vyučování fyzice ČSAV i vedoucí příslušných kabinetů v resortních ústavech by měli proto usilovat o zvýšení počtu pracovníků a o to, aby se příslušné instituce mohly stát skutečnými řídicími centry výzkumu v didaktice fyziky a aby místa byla obsazována pracovníky s vědeckými hodnotami v didaktice fyziky. Vedoucí kateder fyziky vysokých škol vzdělávajících učitele by měli dbát, aby místa pro výuku didaktiky fyziky byla obsazována kvalitními a perspektivními kádry.

2. BADATELSKÉ PLÁNY VÝZKUMU, JEJICH ŘÍZENÍ A KOORDINACE

Práce na řešení úkolů ve státním badatelském plánu výzkumu a v resortním plánu se rozvinuly a dospělo se k určitým kontaktům mezi řešitelskými kolektivy. Je třeba, aby pracovníci odpovědní za organizaci a kvalitu vědecké práce na řešení úkolů pokračovali v těchto tendencích a zvyšovali prestiž účasti na řešení úkolů; vysoké školy neposkytují zapojeným řešitelům dostatečnou podporu a ocenění. Jednotlivé kolektivy by se měly zaměřit na vytvoření dlouhodobé perspektivy plánu výzkumu a publikovat výsledky své činnosti.

3. VÝCHOVA VĚDECKÝCH PRACOVNÍKŮ, PRÁCE PŘÍSLUŠNÝCH KOMISÍ, ZADÁVÁNÍ A VEDENÍ TÉMAT

Od 1. semináře o řízení vědecké práce v didaktice fyziky bylo obhájeno relativně málo prací k dosažení titulů a hodností z oblasti didaktiky fyziky, což by mohlo ohrozit závažně její rozvoj.

Tato situace vyžaduje, aby předsedové rigorózních komisí, komise pro obhajobu kandidátských prací a vedoucí příslušných kateder dále usilovali, aby v rámci svých kompetencí urychlili řízení, která jsou připravována, a současně aby vyhledávali perspektivní talentované pracovníky pro aspiranturu. Je třeba hledat cesty ke zvýšení prestiže vedení vědecké práce v didaktice fyziky, která je mimořádně obtížná, a zhodnotit vedení vědecké práce.

Témata k vědecké práci vyplynou z perspektivních plánů vědecké činnosti a odborná skupina pro vědeckou práci v didaktice fyziky FPS se pověřuje dalším zpracováním této problematiky.

4. PUBLICITA VĚDECKÝCH PRACÍ A ZDROJE INFORMACÍ

Byly přijaty tyto návrhy:

a) Bude uspořádána konference o vědecké práci v didaktice fyziky u příležitosti oslav 25. výročí MFF KU v Praze.

b) Každé 2 roky se bude uveřejňovat zpráva o dosažených titulech a hodnostech v didaktice fyziky.

c) Je třeba hledat možnosti publikace rozsáhlejších vědeckých prací a monografií, které didaktika fyziky jako věda postrádá, a více využívat řady Studie ČSAV. Perspektivně je třeba usilovat o zřízení nové publikační řady, kde by bylo možno cizojazyčně publikovat témata z didaktiky fyziky.

d) Při publikování vědeckých prací z didaktiky fyziky v časopisu Matematika a fyzika ve škole je počítována potřeba separátů, oznámení data dodání do redakce a urychlení výroby.

e) Je třeba využívat možnosti publikace článků o didaktice fyziky v Pokrocích matematiky, fyziky a astronomie a v Československém časopise pro fyziku.

f) Doporučuje se, aby JČSMF projednala na ministerstvech školství ČSR a SSR možnosti vydávání tematických sborníků z didaktiky fyziky.

g) Je třeba hledat cesty k využití existujících a nově budovaných informačních systémů a podávat pravidelně informativní referáty na konferencích a seminářích z didaktiky fyziky.

h) Doporučuje se, aby všechny publikace byly zásadně opatřeny autorskými abstrakty.

i) Je třeba v další činnosti vytvořit i bibliografické centrum materiálů z didaktiky fyziky.

j) Je nutno rozvíjet a více využívat a hledat nové cesty další mezinárodní spolupráce mezi didaktiky fyziky, zejména v rámci zemí RVHP.

k) Referáty a sdělení ze semináře budou publikovány v časopise Matematika a fyzika ve škole.

Na semináři bylo dále konstatováno, že je třeba zaměřit se na problémy vyjasnění obsahu didaktiky fyziky jakožto vědecké disciplíny a z toho plynoucích zásadních směrů vědecké práce.

Vědečtí pracovníci v didaktice fyziky v základním výzkumu aktivně pomohou při stanovení perspektiv československého vzdělávacího systému a v aplikovaném výzkumu se zaměří na realizaci nového pojetí výchovy a vzdělávání. Každý vědecký pracovník v této oblasti musí pomáhat při výchově dalších pracovníků, aby tak účinně přispíval k rozvoji didaktiky fyziky jako vědy.

Účastníci 2. semináře doporučují, aby se 3. seminář o řízení vědecké práce v didaktice fyziky uskutečnil nejpozději začátkem r. 1980 a byl zaměřen na rozdělení úkolů v dalším plánu výzkumu.

Ivo Volf

KONFERENCE „K OTÁZKÁM VĚDECKÉ PRÁCE V DIDAKTICE FYZIKY“

Ve dnech 5.—7. září 1978 konala se v Praze v budově rektorátu UK konference „K otázkám vědecké práce v didaktice fyziky“. Konferenci organizovala v rámci oslav 25. výročí MFF katedra didaktiky fyziky spolu s fyzikální pedagogickou sekcí JČSMF.

Konference se účastnili zahraniční vědečtí pracovníci z oblasti didaktiky fyziky, z československých účastníků to byli pracovníci z vysokých škol zabývající se přípravou učitelů fyziky, vě-

dečtí a odborní pracovníci z výzkumných resortních ústavů ministerstev školství ČSR a SSR, vědečtí pracovníci ČSAV a dále učitelé a profesori základních a středních škol. Celkem se účastnilo konference 85 pracovníků, z toho 22 účastníků zahraničních (18 ze socialistických států, 1 z Francie, 3 z NSR).

Slavnostního zahájení konference se účastnil zástupce JČSMF doc. dr. M. MATYÁŠ, DrSc., člen korespondent ČSAV a děkan MFF UK prof. dr. K. VACEK, DrSc.

Člen korespondent M. MATYÁŠ pozdravil účastníky konference a zdůraznil, že JČSMF vždy věnovala velkou pozornost výuce fyziky a plně podporovala rozvoj československé didaktiky fyziky. Děkan prof. dr. K. VACEK, DrSc., uvítal jménem vedení fakulty účastníky konference a zdůraznil, že MFF UK věnovala a věnuje plnou podporu rozvoji didaktiky fyziky jako nezbytného teoretického základu pro kvalitní přípravu učitelů fyziky. Slavnostní zahájení konference bylo ukončeno předáním medailí MFF UK, které děkan fakulty u příležitosti oslav 25. výročí MFF UK udělil za dlouholetou aktivní spolupráci s MFF UK a za vědeckou práci v didaktice fyziky 7 pracovníkům z ČSR a SSR.

V průběhu tří dnů konference bylo předneseno 31 referátů a sdělení. Na závěr konference bylo přijato závěrečné doporučení účastníků konference.

Pro zahraniční účastníky konference byl uspořádán dne 8. září dopoledne seminář v prostorách katedry didaktiky fyziky na matematicko-fyzikální fakultě. Na semináři byli zahraniční hosté informováni o historii a práci MFF UK, o úkolech a práci katedry didaktiky fyziky MFF. Při tom jim byly demonstrovány některé učební pomůcky vyvinuté KDF. Účastníci se seznámili také s materiálním vybavením katedry i se způsobem vedení výuky v didaktických disciplínách fyziky.

Konference organicky navázala na předcházející konference věnované otázkám vědecké práce v didaktice fyziky v ČSSR, které se konaly v r. 1970 v Trenčianském Jastrabí a v r. 1973 v Olomouci. Tyto konference jsou důkazem, jak velká pozornost se věnuje rozvoji didaktiky fyziky v ČSSR, což také zdůraznil ve svém projevu zástupce ministerstva školství dr. Z. FIEDLER, CSc. Uvedl, že před československou didaktikou fyziky stojí velké úkoly při přestavbě na-

šeho školství podle nového projektu československé školské soustavy.

Hlavní úkoly pražské konference o vědecké práci v didaktice fyziky je možno shrnout do 4 bodů:

1. Konference měla podat přehled o dosavadním vývoji čs. didaktiky fyziky a bilancovat výsledky vědecké práce zhruba za uplynulých 15 let. Po této stránce konference svůj úkol plně splnila. V referátech přednesených doc. dr. J. VACHKEM, CSc., dr. O. LEPILEM, CSc., a dr. R. KOLÁŘOVOU, CSc., bylo podrobně osvětleno, jak se na rozvoji čs. didaktiky fyziky podílely vysoké školy, výzkumné a vědecké ústavy i Jednota čs. matematiků a fyziků. Tento přehled nemá jen historickou cenu, ale ukazuje i kterými hlavními proudy bude se ubírat vědecká práce v didaktice fyziky v příštích letech. Další referáty a sdělení ukázaly bohatost problematiky řešené v rámci didaktiky fyziky i zaměření jednotlivých pracovišť a ústavů na určité specifické úkoly. Referát prof. FUKY podal vyčerpávající přehled o výchově vědeckých pracovníků.
2. Konference měla přispět k upřesnění a objasnění některých základních otázek didaktiky fyziky jako samostatné vědní disciplíny. Na konferenci bylo předneseno k této problematice několik referátů, které znamenají bezesporně značný krok vpřed v koncepci didaktiky fyziky jako moderní disciplíny. Byl to především referát doc. dr. J. FENCLOVÉ, CSc. z Kabinetu pro modernizaci vyučování fyzice ÚFPL ČSAV. Ze zahraničních účastníků se touto problematikou zabývaly také referáty dr. CEKOVA z BLR, prof. KUHNA a prof. WESTPHALA z NSR a prof. DELACOTA z Francie.
3. Konference měla informovat o dosavadním vývoji vědecké práce v didaktice fyziky v zahraničí, a to jak ve státech socialistických, tak ve státech západní Evropy. Konference se účastnili zástupci všech socialistických států kromě Rumunska. Ve svých referátech podali celkový přehled o vědecké práci v didaktice fyziky ve svých státech a připomněli konkrétní problematiku, kterou se sami zabývají. Velmi cenné po této stránce byly referáty pracovníků z NSR a Francie. Díky jim byla čs. veřejnost poprvé plně a otevřeně informována o stavu vědecké práce v didaktice fyziky ve Francii a NSR, o organizaci a institucích,

kteří zajišťují tuto práci i o hlavních problémech, kterými se v současné době didaktikové fyziky v těchto zemích zabývají.

4. Posledním úkolem konference bylo vytvořit podmínky pro širší mezinárodní spolupráci v oblasti didaktiky fyziky mezi organizacemi a institucemi i na bázi neformálního osobního styku. Také po této stránce byla konference účastníky velmi dobře hodnocena. K vytvoření neformálního přátelského styku mezi účastníky konference přispěl společenský večer, který byl organizován 6. září 1978 v Domě učitelů.

Z výše uvedeného je zřejmé, že konferenci je možno hodnotit jako akci velmi úspěšnou. Stála se významným mezníkem v rozvoji vědecké práce v didaktice fyziky, přispěla k poznání práce MFF UK i JČSMF a k vytvoření báze pro plodnou mezinárodní spolupráci v oblasti didaktiky fyziky. Je třeba poděkovat všem pracovníkům, kteří se účastnili na její organizaci, především velké řadě pracovníků z matematicko-fyzikální fakulty i rektorátu UK a z fyzikální pedagogické sekce JČSMF. Úspěšná realizace konference byla možná jen díky plné podpoře vedení MFF UK, což také ocenili všichni účastníci konference.

Jaroslav Vachek

Závěry konference

Účastníci konference děkují vedení MFF UK a Jednotě čs. matematiků a fyziků za organizaci konference a podporu rozvíjení vědecké práce v didaktice fyziky. Konference podala přehled o dosavadním vývoji didaktiky fyziky v Československé socialistické republice, přispěla k vymezení předmětu didaktiky fyziky jako samostatné vědní disciplíny, přispěla dále ke vzájemné informovanosti o rozvoji vědecké práce v didaktice fyziky u nás a v zahraničí.

Účastníci konference přijímají tato doporučení:

1. Účastníci konference považují za účelné pořádat obdobné konference s mezinárodní účastí každé dva roky v jednotlivých zemích zastoupených na konferenci.
2. Účastníci konference považují za důležité rozšiřovat publikační možnosti významných vědeckých prací z oboru didaktiky fyziky (např.

formou sborníků vybraných příspěvků ve světových jazycích).

3. Účastníci konference považují za naléhavé vytvářet předpoklady pro mezinárodní spolupráci při rozvíjení vědecké práce v didaktice fyziky a přípravě fyzikálních projektů.
4. Pro zvýšení účinnosti vědecké práce v didaktice fyziky v ČSSR je důležitá její koordinace v rámci plánů řešených výzkumných úkolů. Konference doporučuje, aby se touto otázkou zabývala fyzikální pedagogická sekce Jednoty čs. matematiků a fyziků.

nové knihy

A. P. Jucys, A. A. Bandza tis: Teorija momenta količestva dviženija v kvantovoj mechanike. 2. přepracované vydání, Moksas, Vilnius 1977, 470 stran.

Tato monografie autorů z Institutu fyziky a matematiky Akademie věd Litevské SSR se od svého prvního vydání v r. 1965 dostala mezi standardní příručky kvantové teorie momentu hybnosti. To, že vůbec první příručkou tohoto druhu byla známá *Teorie atomových spekter* Condon a Shortleyho z r. 1935, ukazuje na význam použití odpovídajících metod při popisu atomů a molekul, dnes však i dalších složených kvantových soustav — především atomových jader.